
Kuyper als inspirator

Klaas noemde zijn oudere vriend een ‘vrolijke Frans’: ‘Zeer opgewekt en levendig in den omgang; enthousiastisch en idealistisch, maar tevens zeer practisch; bezielend tevens in vergaderingen zoo wel als in den huiselijken en vrienden-kring. En dat heldere hoofd, die enthousiastische ziel, en dat warme hart – het was altijd gewijd met blijmoedige opgewektheid aan het hoogere, het geestelijke, het eeuwige.’⁴² Maar wat hem minstens zo aantrok in Frans was diens bewondering voor Abraham Kuyper. ‘Dr. K’, zoals hij in hun brieven genoemd werd, wilde een op gereformeerde beginselen gestoelde maar niet rechtstreeks door de kerken gecontroleerde Vrije Universiteit – mét een rechtenfaculteit, en mét de Valeriuskliniek als begin van een medische faculteit. Deze instellingen waarborgden het calvinistisch principe, en zochten van daaruit het volle veld van de wetenschappen. Bavinck leek een dergelijke inbedding te missen, en daardoor bevredigde diens ‘filosofische’ benadering de vrienden minder. Toen Kuyper in 1920 overleed werd *hij* door Albracht herdacht als de man die de Nederlanders uit hun dreigende versukkeling, en bij de tijd gebracht had:

Gij weet beter dan ik, hoe het voor 40 of 50 jaren met de kerk was gesteld. K. was het die tot dieper, grondiger, intenser studie dwong, zoodat ze, willens of onwillens wel Forscher moesten aanpakken (...). Hij verrijkte niet alleen de kennis der studeerenden, maar vereelde handen bladerden in *E Voto*, *De Gemeene Gratie*, *Pro Rege*, *De Voleinding* enzovoorts.

Hoewel dat in Groningen nog geruime tijd op zich zou laten wachten, was Albracht daar een warm voorstander van een volledige versmelting van de van de gereformeerde kerken ‘A’ (Afscheiding) en ‘B’ (Doleantie). Zijn bedrijf kreeg er een nieuwe tak bij, toen hij een commissariaat aannam van de orgelfirma Goldschmeding te Amsterdam. Orgels van deze firma konden betrokken worden via Albracht.

Calvin Theological Seminary

Familieleden uit Ureterp voegden zich bij de Hollandse kolonie in Maxwell City.⁴³ Zo’n stap was niet zonder risico. Klaas’ oudere broer Bareld overleed al twee weken na aankomst, en werd op de prairie begraven. Klaas zelf bezweek bijna aan de ‘mountain fevers’. Hij herstelde, en werd in 1894 benoemd tot docent klassieke talen in Grand Rapids, Michigan. Daar bestond tot dusver alleen een opleiding theologie: Calvin Theological Seminary. De gereformeerden van Grand Rapids wilden echter uitbreiden tot een volwaardige universiteit, waarbij Kuypers vu als een voorbeeld dien-

⁴¹ Marion Schoolland, *A goodly heritage*, Grand Rapids 1957, 50.

⁴² K. Schoolland, ‘In memoriam Franciscus Josephus Albracht’, in: *De Wachter* (Amerika) 13 mei 1925. *De Wachter* verscheen als weekblad van de CRC vanaf 1868.

⁴³ Cf. Paula van der Hoven en Angie Ploegstra, ‘Members and non-member families of the Maxwell, New Mexico Christian Reformed Church’, op: http://www.calvin.edu/hh/family_history_resources.